

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

Numeri singuratici à 10 bani se vënd în Sibiiu: la librăria »Tipografeii«, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat »la loterie«.

Galmăjan, Verăvia Angelescu, domni
George Mihailescu, Toma Aleandrescu,
d na Aleandrescu.

Și a dat bine seamă dl. procuror din Cluj despre ceea ce face?

Știe d-va oare, că prin aceea ridicată supune unei discuții publice și unui verdict judecătoresc ceea ce au făcut Românii în trecut în interesul tronului și al dinastiei?

Și știe oare dl. procuror din Cluj, că noi putem ușor să aflăm că și mijloace de a le aduce acestea la cunoștință preafaltă, pentru că se știe la locul preafalt, că neclintita noastră credință și alipire din trecut către tron și dinastie e considerată astăzi de crimă, ear' cei ce vorbesc sau scriu despre ea sunt dați pe mâna judecătorilor, cari — oulmea ironiei, — tot în numele tronului își aduc sentințele de condamnare?!

Dar vom mai reveni asupra chestiei, acum lăsam se urmeze acusa, care sună astfel:

8399 k. n.
1902

Având în vedere decizia din 23 I. c. numărul 3529 al senatului de acuză dela tribunalul reg. din Cluj, în care se decretează încheierea cercetării în contra lui Teodor V. Păcășian pentru agitație, subțern următoarea

acuză:

Ridic acuză în contra lui Teodor V. Păcășian pentru delict de agitație, prevăzut în codul penal, paragraful 172 punct 1 și 2, și pentru delict de afișare, prevăzut în paragraful 173, servite ambele în modul precisat în paragraful 171, fiindcă sub numele său, ca autor, a apărut în Sibiul în anul acesta opul „Cartea de Aur, sau luptele politice ale Românilor de sub coroana ungară”, tomul I, în care se cuprind și următoarele afirmații și espreluni:

1. În capitolul „Introducere”, pe pag. 5, vorbind autorul despre existența dintru început a Românilor în patria noastră scrie:

...din partea Maghiarilor, Sașilor și Sécuiilor s'a legat faimoasa „uniune a celor trei națiuni”, în scopul de a nimici pe Români și de a le răpi drepturile avute... Nu ne-au putut nimici... Drepturile însă răpite ne-au fost, rind pe rind.

2. În capitolul „Biserica română”, pe pag. 10, scrie:

...Principele Rákoczy I. pe atunci domnitor al Ardealului, cu drept aproape dictatorial în biserică română, vesele energia pofului bisericii române, a căutat să-l delăture tute din post, ceea ce i-a și succedat, cu observarea tuturor formelor, pentru că unii slabi de ânger din sinul bisericii române i-au dat mână de ajutor, și satisfăcând dorințelor exprimate din partea acestor contrari al bisericii lor, au depus din soaun pe propriul lor Metropolit.

Acest act rușinos s'a întâmplat la 1643, când din ordinul principelui Rákoczy I. s'a întrunit în Alba-Iulia un sinod general bisericesc, în scopul ca să judece pe Metropolitul Ilie Jorcsic. Sinodul l'a aflat vinovat și l'a depus din metropolie, l'a lipsit chiar și de popie, și pentru a-l putea da pradă cu desăvârșire dorului de răzbunare, l'a predat pedepsirei judecătorești civile.

3. În același capitol, pe pagina 19 și 20, se scrie:

...Sinodul, amenințat de Calvini și terorisat fără margini, a declarat vi-

Primpretorul din Boroș Sebeș nu numai nu a dat societății conexiune de a da reprezentanți, ci a citat toți membrii societății pe 27 Septembrie la sine, ca să fie duși „cu gupa” la vetrele lor. E interesant în privința aceasta actul dat sub nr. 1106/881 de notarul comunal Isidor Popescu din Buteni. Petoulescu însă nu a acceptat actul de amabilitate al pretorului de a fi dus gratuit acasă, ci deja la 20 Septembrie a cerut conexiune pentru Lugoj. Conexiunea a primit-o în 25 Sept., dar sub condițiile: 1. să documenteze, că membrii societății sunt neacceptabili în privința morală și politică; 2. să documenteze, că dispune de garderobă și toate cele necesare pentru montarea pieselor și 3. să documenteze, că dispune de capitalul necesar pentru susținerea trupei.

Din acte nu reiese cum a satisfăcut Petoulescu acestor condiții, dar e fapt, că a dat reprezentanți la Lugoj, deși trupa era în decadență continuă.

(Va urma).

novat pe metropolitul Sava, l'a destituit din demnitatea avută, și l'a dat pe mâna principelui Apafi, care l'a aruncat în temniță, în castelul său din Blaj, unde a fost tratat în modul cel mai neuman, suferind bătăi și batjocuri din partea oamenilor lui Apafi.

Încercarea făcută din partea domnitorului țării românești, Șerban Cantacuzino, de a scăpa pe metropolitul Sava din mâinile tiranului principe Apafi a rămas fără succes, și metropolitul-martir a trebuit să suferă mai departe chinuri și torturi, pentru că din Blaj a fost dus la Vin, unde a fost desbrăcat de hainele arhiericești, în semn de despoziție, și a fost aruncat de nou în temniță, din care se scoala în toate Vinerile pentru a fi bătut cu ciomege, până ce în cele din urmă a murit moarte de martir al bisericii sale, al credinței românești.

Principele Apafi s'a întors și a ordonat, că Metropolitul să fie bătut cu toiege.

După Sava Brancovici a urmat în scaunul metropolitan din Alba-Iulia, pe rind și în scurte intervale: Ioșif, mort la 1682, Ioasaf, decedat la 1684, Sava III, mort la 1687, Varlaam, mort la 1693, urmându-i acestuia în scaun Teofil, ales la 18 Septembrie 1693. Schimbarea a fost deci atât de repentină în antisecția, încât poate da ansă la bănuială, că mulți dintre metropoliții români numiți nu vor fi murit de moarte naturală.

Între aceste a murit și tiranul principe din Ardeal Apafi.

4. În capitolul despre „Activitatea distei maghiare”, citându-se cei XXXI. articole de lege sancționate, li se face următoarea apreciere:

...Nimeni nu va pute descoperi în ele nici umbra principiului egalității și frăției, nici chiar principiul perfectiei libertății, ci din toate reiese asigurarea supremației rasei maghiare asupra celorlalte popoare conlocuite în patria comună.

Nici nu se putea aștepta altceva dela o dietă compusă exclusiv din reprezentanții poporului maghiar.

Drepturi naționale s'au dat deci numai Maghiarilor, pentru că toate aceste legi au fost aduse fără concursul popoarelor nemaghiare din Ungaria... autorul reproduc pe paginile 222 și 223 din broșura „Der Slovak”, scrisă de M. M. Hodzsa și apărută în Praga la 1848, rolului Samuil Hrobon, avut în congregația din 23 Martie 1848 a comitatului Liptau, scriind pe pagina 224 astfel:

„Poporul începu să tremure, și să strige; să ridice pumnii și să amenințe pe servitorii maghiarismului, de origine slovească, vrednici de compătimire. — Afară cu blăstămajii de Maghiari; nu ne trebuie aici Maghiari!”

După acestea autorul adaugă dela sine următoarele:

...Influența cea mare ce o avea Hodzsa asupra poporului slovac a făcut, ca spiritele să se liniștească, și congregația comitatului Liptau a putut fi încheiată fără de altcum inevitabilă vătămare de sânge. Pentru că poporul își făcuse deja planul, să deschidă toate ferestrele dela sala comitatului și pe toți Maghiarii să-i arunce afară pe fereastră. Ministrul president Batyányi a dat un dogatoriu stranie fișului regesc din Liptau pentru că a tolerat astfel de mișcări, „mai bine zis esecse” panelaviste, și l'a îndrumat, ca pe viitor să le suprime și să le impedeze. Kosuth earăgi (de altcum Slovak și el de origine), și-a vărsat neocazul asupra conaționalilor sei din Liptau într-o vorbire rostită în dietă, în care spunea, că pe toți cei ce vor cutiza să mai pășească în public cu astfel de petiții li va trimite la — temniță. Singurul recept pentru liniștea spiritelor agitate, cunoscut din partea Ungurilor!...

6. În același capitol, pe pagina 229, comunicându-se petiția Slovacilor din Liptau, compusă în 10 Maiu 1848 și datată de 14 puncte, se spune:

„Dar” puterea de stat l'a luat de nou la goană pe Slovaci. Unii dintre fruntași au fost espulsați, alții întemnițați, și anume, pentru punctul 11 din petiție, în care ziceau Maghiarii, că se cuprind idei comuniste. Celor acușați li s'a denegat chiar și apărarea și au fost condamnați ca pe cale statarială, ear' petiția, care circula printre Slovaci ca să o provadă cu subscrierea lor, a fost confiscată și ruptă în bucăți, și mișcarea Slovacilor a fost sufocată prin amenințări cu temniță grea și cu tragere în furci...

7. În capitolul „Simeon Bărnuțiu” autorul publică proclamația acestuia pe paginile 257, 258 și 259, proclamație ale cărei părți incriminate sunt următoarele:

„Ungaria invită Ardealul la uniune... Și Românul ce face? Dela aceasta îi depinde viața sau moartea!...

Ascultați voi, strănepoții Românilor, ce trebuie să răspundeți Ungurilor și Sașului! Răspundeți: „Nu ne unim până nu e ridicată națiunea română la acel rang politic, de care au desbrăcat-o națiunile: maghiară, sașă și sécuiască...”

Au scos-o din toate oficiile înalte regnicolare, și dacă totuși a voit să aibă intrare, s'a cerut renunțarea la naționalitate și religie...

Dar e aici ziua învierii!

Să mergem să delăturăm piatra de pe mormânt!

Să deslegăm lanțurile cari de o mie de ani țin legată națiunea română.

Preoți! Dacă sunteți părinți adeverați ai poporului, nu lăsați să-i fie nimicit dreptul...

Nu vă uniți pentru numele Domnului...

Nu vom fi sclavii Ungurilor și ai Sașilor...

Afurișit să fie pentru totdeauna Românul, care utoază să lege uniune...

Referitor la vorbirea aceasta (nu e vorbire, e proclamație! Red.) autorul face observarea:

...În fine s'a aflat punctul, de unde trebuie pornită mișcarea națională a poporului român, și s'au aflat bazele pe cari poate să fie pusă politica viitoare a Românilor. Independența națională pe seama Românilor și apoi vorbim despre uniune, mai înainte nu! Acesta era punctul de mănecare, aceasta era baza politicii românești. Bărnuțiu a aflat-o, a lui e gloria. Și obștea românească a acceptat-o, pentru că din sentimentul public al obștei românești a fost ea scoasă!... (Va urma).

Din România.

Recunoștință bulgară.

Lipsa de recunoștință a Bulgarilor, cari cu prilejul sărbării dela Șipoa, pen- independentei, nu au găsit cu cale să invite și armata română, a produs în cercurile militare române o penibilă impresie.

Faptul a fost relevant între altele acum cu ocazia sărbării luării Griviței, de dl. general H. Arion, comandantul corpului 2 de armată.

În cunvătarea pe care a ținut-o trupelor și oficerilor, după terminarea Tedeum-ului, distinsul militar a spus:

— „Vecinii nostri, Bulgarii, cari vor s'arba și ei la Șipoa aniversarea liberării lor, n'ar trebui să uite concursul dat de trupele române pentru liberarea Bulgariei și apărarea cauzei creștine.”

Ziarele din București scriu, că aceste cuvinte ale generalului H. Arion au produs o adâncă impresie între oficerii prezenți.

Sărbarea dela Răsboieni.

În 30 August v., la 10 ore dimineață, s'a celebrat cu mare solemnitate aniversarea bătăliilor dela Grivița și Răsboieni. Sărbarea a avut loc la picioarele monumentului lui Ștefan-cel-Mare, ridicat pe câmpia unde s'a desfășurat marea bătălie.

La orele 9 dimineața a sosit d-nul ministru Haret, însoțit de dl. Tocilescu, fiind întâmpinat de autorități.

La orele 10 s'a oficiat un Te-Deum în mănăstirea Răsboieni.

După serviciul divin procesiunea a pornit spre monument unde s'a celebrat panchida pentru Ștefan și eroii căzuți la Răsboieni.

La orele 3 d. a., a fost o sărbare școlară cu producțiuni musicale, coruri, jocuri naționale, monologuri, executate de către învățătorii și elevii școalelor rurale, pe o scenă improvizată în jurul monumentului.

De pe treptele monumentului acoperit de flori și coroane, s'au pronunțat entusiaste cuvântări din partea dl. miniștri Haret, Tocilescu, maior Chiroulescu, profesorii Ungureanu și Ursu.

Musica regimentului 15 dorobanți a intonat imnul regal și alte cântece naționale. Apoi a început defilarea comandată de maiorul Chiroulescu, cu un deplin succes.

A luat parte la această frumoasă sărbare o mulțime de lume de prin sa-

tele din împrejurimi, veniți toți în haine de sărbătoare.

Toate satele megieșe au fost pavasate cu drapele naționale.

Acum și înainte cu 25 ani.

„Tribuna Liberală” din Galați scrie: Acum câteva zile a sosit în orașul nostru prințul rus Krapotkin care cu ocazia unei călătorii în Orient a ținut să se oprească și în România pentru câteva zile, spre a vedea aceste locuri pe unde mai trecuse acum 25 de ani, în vremea războiului.

În acest timp a vizitat și Brăila.

Impresia pe care l'a lăsat-o orașul nostru e din cele mai frumoase. Prințul s'a arătat plăcut surprins de progresele realizate și în special de îmbunătățirile introduse în porturile Galați și Brăila și a declarat, că nu mai reușea acum, după 25 ani, aceste două porturi pe cari le găsește astăzi cu totul schimbate.

Însemnatele progrese realizate de România într'un timp atât de scurt au decis pe prințul Krapotkin să facă un studiu asupra României din ultimul pătrat de veac. Studiul acesta îl va publica în cele mai importante ziare din Rusia și îl va supune și cunoștinței M. Sale Țarului.

Prințul Krapotkin fiind un personaj foarte cunoscut în cercurile diplomatice dela toate curțile Europiei, studiul său asupra României va prezenta un interes destul de mare.

Revista esternă.

Insula-Balcenică.

Meetingul de protestare început de comitetul macedonean a suferit fiasco, neanunțându-se nici o persoană serioasă ca să țină vre-un discurs.

Pentru perfecționare în arta militară, ministrul de război al Bulgariei a hotărât, ca începând cu anul acesta să trimită mai mulți ofițeri în Rusia.

Maroco.

După știrile sosit din Maroco, situațiunea se agravează. Kabilli au avut o luptă sângeroasă cu trupele Sultanului. Mulți au fost omorâți sau răniți.

Septe mii de soldați înaintază contra Kabiliilor, cari încearcă să libereze din închisoare pe pretendentul la tron, Muley Mohamed.

Orașul Mequinez se află în completă revoltă. Cățiva înalți funcționari dela Fez au fost asasinați. Împrejurimile orașului Fez au fost devastate.

Localitățile Nelilla și Aitynzi sunt de asemenea în completă revoltă.

Știri mărunte.

În Franța e pe cale a se înființa o societate preofească.

Din Țeara-Oltului.

— Adunarea despărțământului Făgăraș al „Asociațiunii.” —

— 7 Sept. c.

Despărțământul Făgăraș al „Asociațiunii” și-a ținut adunarea generală din anul acesta în comuna Arpașul-de-jos la 31 Aug. c. n.

Inteligența din această comună și întreg poporul au făcut tot posibilul, ca adunarea să succedă cât mai bine. Comitetul despărțământului a fost întâmpinat lângă comuna Ucea-de-jos de un frumos banderiu de 50—60 călăreți și condus până la Arpaș.

La capătul comunei Arpaș era ridicată o poartă de triumf, frumos decorată cu brad, ghirlande și țesături românești. Aci comitetul a fost întâmpinat de preoțimea, notarul, învățătorimea din loc, precum și de inteligență de prin prejur, încunjuțați de foarte mult popor. Preotul Trandafir Dragomir bineven-tează în alese cuvinte pe cei ce vin în numele culturai și mulțumește comitetului că a ales ca loc pentru ținerea adunării generale din anul acesta comuna Arpașul-de-jos.

Directorul despărțământului, dl. vicariu Iacob Macaveiu, mulțumește în puține cuvinte inteligenței și poporului pentru buna primire de care s'a împărtășit comitetul, îndemnându-i a arăta că mai mare interes față de „Asociațiune” și față de cultura română.

De aici ne-am dus cu toții la biserică, unii la cea gr. cat. unde a servit dl. vicariu Macaveiu și preotul local, ear' alții la cea gr. orientală, unde a servit dl. protopop Danu și preotul din loc. La finea serviciului divin atât dl. vi-

Intârziată din lipsă de spațiu. Red.

carin cât și dl. protopop au ținut vorbiri poporului, în cari l-au arătat însemnătatea zilei și sărbării de azi pentru comune și poporul din Arpaș, es-punându-i în limbajul popular scopul „Asociațiunii” și al adunării.

După biserică ne-am întrunit la școală, unde s'a ținut adunarea. Salele școlii erau frumoase și cu gust decorate cu variate țesături naționale, cu flori și verdeață.

O foarte bună impresiune a făcut mulțimea poporului din loc și din comunele învecinate, care a luat parte cu mult interes la adunare.

Directorul despărțământului deschide adunarea prin un cuvânt de deschidere mai lung și avântat, în care face istoricul „Asociațiunii”, arată marea ei însemnătate, scopurile ce le urmărește, dezvoltarea de până acum precum și folosul ce se poate avea poporul român dela această instituțiune.

Vorbirea a fost aplaudată.

După aceasta secretarul despărțământului Dr. Șenchia citește raportul comitetului pe anul 1901—1902; — oare asemenea este aplaudat.

Din acest raport am văzut, că comitetul și-a îndreptat activitatea asupra următoarelor chestiuni:

a) crearea unei biblioteci ambulanțe a despărțământului, din care a și format deja 2 despărțăminte de bibliotecă, cari se vor da mai întâiu comunele Veneția inferioară și Vajda-Recea, pe timp de trei luni apoi altora pe rând;

b) organizarea și înactivarea agen-turilor comunale, împărțind întreg despărțământul în 25—30 agenturi;

c) Introducerea prerogativelor poporale, precum și a serilor de cetire prin comune; cele mai bune mijloace de a lăfi cunoștințele și gustul de cetire în popor.

d) Promovarea industriei de casă și a grădinaritului între popor, prin premieri.

Din raportul casarului I. Dejenar s'a constatat, că în anul de gestiune trecut despărțământul a încaasat 737. cor. 59 bani.

După cetirea rapoartelor s'au ales comisiunile și anume pentru cenzurarea raportului comitetului: Nicolau Borzea, preot, Ioan Marinescu, notariu, Ilie Măneșcu, preot și George Boer, învățător; pentru cenzurarea rațiunilor: Alexandru Bugner, preot, Dumitru Bulicea, inv., Aurel Pintia, cand. de adv. și George Vasu, proprietar; pentru înscrisirea de membri și încasarea taxelor: Aurel Negruțiu, notar, Trandafir Dragomir, preot, Basiliu Vasu, preot, Nicolae Pura, inv. și Vasile Bogdan, primar.

Pentru a putea lua comisiunile gedința se suspendă pe o jumătate de oră.

După redeschiderea gedinței comisiunile își fac rapoartele, cari se dau la cunoștință și propunerile făcute se primesc. Se constată că s'au încaasat cu totul peste 220 coroane.

Ținărul Trandafir Scorobeteu citește disertațiunea: „Simțăminte religioase ale țăranului formează armonia vieții lui, care a fost cu viu interes ascultată.”

Ca delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii” se aleg d-nii Nicolau Borzea, preot în Viștea-de-jos și Ioan Dejenar, primar la „Furnica”.

Dl. Nicolae Albani dăruiește despărțământului 4 noturi din cele mai nobile și mai rentabile semințe de legumi spre a fi împărțite celor mai harnice economie din comunele Porumbacul-de-sus, Arpașul-de-jos și Viștea-de-jos, pentru care i se exprimă mulțumită. Cu împărțirea se oncoreda comitetul ceroul.

Ne mai fiind alte agende directorul încheie gedința mulțumind tuturor participanților pentru interesul arătat și jertfa adusă pe altarul culturai noastre.

Aci trebuie să observ, că inteligența din cele mai multe comune învecinate nu și-a îndeplinit sfânta datorie națională, ci din contră a dovedit un indiferențism păcătos demonstrând cu absența.

Căci, deși Arpașul-de-jos e centrul unui cerc mare administrativ, totuși nu am văzut pe nime din comunele Porumbacul-de-sus, Streza și Oprea-Cârțigăoara, Corbi, Ucea-de-sus, Arpașul-de-sus, Viștea-de-sus, Drăguș, Besimbacu, Rucăr, Culum, Cârța și altele.

Apoi din comuna Viștea-de-jos am observat numai pe preotul Nicolae Borzea și pe inv. George Boer; din Porumbacul-inferior singur pe Dumitru Bulicea, inv.; din Serata singur pe Nistor Măsar, preot,

Oare unde va fi fost ceaaltă inteligență? Cred, că unii din ei, — onoare excepțională — decă ar fi fost chemați la un papicagiu de alegere la Arpaș, ar fi alergat în rușul capului; dar, la o serbare culturală românească, la ce se mai ostenească.

Semne destul de triste.

Dar, se trecem și la mai vesele.

După adunare a urmat banchetul, la care au luat parte cam 50 persoane, dame și bărbați, din popor însă nimeni, ba și din inteligență au lipsit unii. Banchetul a decurs foarte bine și vital.

S'au ridicat mai multe toasturi, între cari notez următoarele: Macaveiu pentru comitetul central, preotul Dragomir pentru directorul despărțământului, preotul Borzea pentru membrii comitetului ceroual, Dr. Șenocșa pentru comuna Arpașului-de-jos și pentru aranj. tori, notariul I. Marinescu pentru cultură, accentuând datorința statului de a ne o sprijini; dl. Pinția pentru preoțime și învățători, și I. Dan pentru femeia română. Preotul Alexandru Șerban în toastul său regretă cu tot dreptul, că din inteligența făgărășană la toate adunările abia numai câte 4—5 persoane participă și aproape unele și aceleași; singuri membrii comitetului, și mai nici aceia toți, cu toate că avem inteligență destul de frumoasă. După încheierea banchetului s'a înnoit o petrecere veselă de își era mai mare dragul să o privești. Și a durat tot voios și tot românește până în noaptea binișor, spre bucuria damelor și a domnișoarelor.

Astfel a decurs adunarea despărțământului Făgăraș al „Asociațiunii”.

Cronica zilei.

Sibiu, 15 Sept. n. 1902

CĂLINDARUL DE ZI

al biroului de informațiune pentru străini, PIAȚA-MARE Nr. 14.

Marți, în 16 Sept. n. 1902.

Galeria de tablouri a muzeului Baron Bruckenthal, Piața-mare nr. 10: După înștiințarea servitorului din muzeu. Intrarea 80 bani.

Muzeul de istoria naturală, strada Harțenească nr. 1: După înștiințarea intendentului caselor. Intrarea 80 bani, pentru copii 20 bani.

Muzeul transilvan carpatin, strada Harțenească nr. 1: După înștiințarea custodelui (Strada Olănișilor nr. 5, et. L). Intrarea 1 cor.

Parcul „Pe sub arini”, în pavilionul de muzică: Concertul muzicii reg. cea. și reg. de inf. nr. 2, dela 4 și jum. ore p. m.

Grădina „Hermann”, strada Morii: Societatea Orpheul a lăut Bányai. Program decent pentru familie. Începutul la 8 ore seara. Intrarea liberă.

Despărțământul Blaj al „Asociațiunii”. „Unirea” din Blaj scrie că Duminecă s'a ținut în Târnăveni cerouală a despărțământului Blaj.

Comitetul a fost salutat cu multă înalțare de clericiul Nic. Berghian. A luat parte la adunare multă inteligență și popor. S'a constatat însă lipsa mai multor domni din Blaj, a preoșilor și învățătorilor din jur. Cu prilegiul acestei adunări tinerul Emil Vlăsău, proprietar în Sâncel, a ținut o interesantă prelegere economică despre cultivarea pământului. A arătat felurile de pământ, modul simplu de a se cunoaște soiul pământului, prin analize făcute în borcane de sticlă și modul lucrării unei moșii în mai mult mare. Poporul adunat în număr mare l'a ascultat cu atențiune. La propunerea dlui Păcurariu, despărțământul va tipări pe cheltuiala sa această disertație și o va împărtăși gratuit printre popor. Comitetul despărțământului și redacțiunea foii „Unirea” au distribuit o mulțime de cărți printre cei ce știu oel, și pentru biblioteca populară. După adunare a urmat banchet și petrecere populară, ear' seara dăna, care a decurs cu multă voe bună. În favorul școlii s'a realizat un venit de 63 cor. 8 bani din intrările petrecerii.

Pentru iubiiți răposai. La dorința expresă a regretatului Ioan Pamfilis, fost măiestru pantofar și harnic membru al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, dăruiește nemângăiata văduvă Evelina Pamfilis n. Luca și părinții sei Petru și Sofia Luca, în amintirea răposatului la fondul de 20 bani, creat de amintita Reuniune pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe seama meșterilor, suma de 5 cor.

Dela „Reuniunea română de muzică din Sibiu”. Precum aflăm, din cauza morbului dlui director de muzică H. Kirchner, probele „Reuniunii române de muzică” se vor începe numai la finea acestei săptămâni despre ce on. membri activi vor fi înștiințați la timpul seu.

Jertfele manevrelor. O telegramă din Halberstadt anunță că la manevrele ținute Vineri dintr'un singur regiment au murit 9 soldați, ear' alți 29 au devenit bolnavi de moarte. Causa se ascrie marșurilor forțate.

Conferență „Despre articol”. Ni se trimite următoarea invitare: „Am onoare de a invita pe on. doamne, domni români la prelegerea „Despre articol”, ce o vom țină Duminecă în 8/21 Sept. la 11 ore înainte de amiază, în sala festivă a școlii civile de fete.

Dr. Al. Marinescu.

Ein Ort: „Bécsben” — hierorts unbekannt, daher zurük Süt cunoscut încercările Maghiarilor de a imbrăca totul până și petrele în strimții pantaloni „fischirt”. ai nenorocitei ideii de stat maghiar. Hazilii vienezi în corespondența lor oficială cu Pesta au venit din când în când să aplice câte un duș inferibentăților patrioți nădădu-le capitala Ofen-Pest în loc de Budapest. Și de câte-ori aceasta se întâmpla ideii de stat maghiar i se făcea atât de rău, încât căpăta friguri. Ca ideea de stat să nu suferă atât de mult, deciu s'au Nemții să întrebuițeze Budapest pe scrisorile lor destinate capitalei Ungariei. Neamțul s'a arătat conșciv, Ungurii însă tot nejuț: întrebuițează Bécs în loc de Wien. Vienezii la rândul lor încă nu au rămas datori Ungurilor. Căpitanul poliției din ceroul al cincilea al Vienei a reînnoit la Zalaegerszeg o scrisoare oficială cu observația: Locul: „Bécsben” atot necunoscut, de aceea zurük. Dinte pentru dinte!

De Wett în Berlin. Din Berlin s'au știrea, că fratele vestitului general a sosit în Berlin unde a fost primit în clinica profesorului Bergmann.

Tinerul de 22 de ani n'a putut fi vindecat nici până azi de ranele primite în războiul sud-african și trebuie să se supună unei operațiuni.

Atac în contra împăratului Germaniei. Ziaristul berlinez Maximilian Harden sub titlul Posen atacă în numărul cel mai recent al ziarului „Zukunft” în mod vehement pe împăratul Germaniei și abicuește comunicările semioficioase, cari intervertează lucrurile petrecute când cu petrecerea lui Wilhelm în Posen. Harden zice al împăratul Wilhelm a timbrat în Marienburg pe Poloni de Sarmaji obraznici, pe când acum zice anii față de Koscielski a zis: „Mulțumesc conaționalilor d-voastră, fiindcă sunt adioși neclintiti ai casei mele domnitoare”!

Impăratul Germaniei a lăudat atunci fidelitatea Polonilor, pe când azi abicuește pe Poloni și li germanizează prin foc și sabie, cu toate-că n'au alt păcat decât că sunt supuși credincioși. Ziarele oficiale și neoficiale retac înaintea împăratului păcatele guvernului, deși ar fi just să li prezinte în toată nădădușitatea lor. Unilateralitatea împăratului Germaniei s'a văzut și din purtarea sa arrogantă față de oficerii ruși, care ținută a produs în Rusia multă indispoziție. Răspunsul Tarului Rusiei: „Cale bună” ce l'a dat împăratul Rusiei încă dovedește ce simțăminte nutrește lumea rusească față de Wilhelm. Importanța articolului din „Zukunft” reiese și din împrejurarea, că Harden este conșcangean de aproape cu primul din Posen Vitting, care însuși reproabă samavolnicia politică a guvernului german și dorește ca pe teren financiar, economic și social guvernul german să aprijinească clasa de jos a poporului și astfel să promoveze bunăstarea în provincia Posen.

Maghiarii nostri se arată compătitori față de Poloni din Posen, pe când de fapt, față cu naționalitățile din Ungaria întrebuițează mijloace și mai drastice și neumane și sunt cu mult mai necruțători în oarbele lor încercări de maghiarizare.

La fondul de 20 bani, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meșterilor rom. din Sibiu, au mai dăruit următorii: Ioșif Enescu, diacon, 20 bani; Buour Balota; Mihail Dobrea, jurist (Tulgeș); Vasile Greavu, jurist, Augustin Stupariu, oaltă de boltă, fiecare câte 1 cor.; Aurel N. Simion, contabilul băncii „Nera” din Bozovici, Ioachim Muntean, paroch, Gurariului, fiecare câte 50 bani; Ioan Marin, paroch, Rîșadului, 40 bani și Victor Tordășianu, 20 bani.

Către mur la fruntăria austro-ungară. Din Viena se telegrafează că în Kéihely lângă Leita-Bruck a fost Vineri la miezul nopții un cutremur de pământ care a durat mai multe secunde. Poporațiunea s'a îngrozit atât de mult încât oamenii și-au părăsit locuințele și numai atunci s'au reîntors la casele lor când cutremurul a încetat de tot.

Ochiu de mare pierdut. Cu ocaziunea regulării frontierei dintre Ungaria și Galizia fiecare dintre guvernele celor două țări au voit să și revindică dreptul de proprietate asupra unui mare teritoriu.

Spre rezolvarea chestiunii din litigiu s'a ales o comisiune mixtă compusă din reprezentanți ai statelor interesate. Comisiunea și-a adus Sămbătă sentința prin care ochiul de mare și tot teritoriul af. ră de vre o 30 de jugere, cari formează dreptul Ungariei — oad în dreptul Galției. — Ungurii sunt rău supărați!

Boala reginei Belgiei. Din Bruxelles se anunță, că boala reginei Belgiei ear' s'a agravat. Regina suferă de astmă și cercurile curții sunt foarte îngrijite, din cauza morbului ei, cu toate că nu e periculosă. Din cauza stării reginei o festivitate a curții a fost înșă aminată.

Spre știință. Pentru delăturarea unei neînțelegeri declarăm că „Delavale”, corespondentul în chestia din Brad, nu e identic cu Devalle.

MAI NOU.

„Asociațiunea” la Oravița.

(Telegr. part. a Trib.)

Oravița, 15 Sept. o.

Adunarea „Asociațiunii” e foarte frecventată. După serviciul divin de ieri, președintele deschide prima ședință prin un discurs de înalt avânt cultural-național. Sala ticsită de public. A urmat banchet, petrecere populară și seara petrecere cu dans. Reușită eplendită.

La

Abonament lunar

pentru

Septembrie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Bibliografie.

Stilistica practică sau regule și exemple pentru tot felul de epistole petițiuni, acte și documente de I. F. Ne-grușiu. Ed. III. Sibiu. Tip. W. Kraft. Preț 80 bani.

Ceea-ce ridică îndeosebi valoarea manualului sunt împărțirea metodică, priceperea de dascăl încurajunți în munca pe terenul acesta dovedită cu acest prilegiu și exemplele luate tot din scrierile noastre de seamă. Cartea are aprobarea ministerială și e introdusă la toate gimnasiile noastre, o nouă dovadă, că apasiția ei a satisfăcut dela început o necesitate adânc simțită.

A apărut cartea înainte anunțată a dlui Dr. Augustin Bunea, din care am dat un capitol la foia. Titlul complet al cărții e: „Episcopii Petru Paul Aron și Dionisie Novacoviciu” sau „Istoria Românilor transilvăneni” dela 1751 până la 1764, de Dr. Aug. Bunea, canonic metropolitan. Cu 250 documente române, maghiare, latine, franceze, italiene și germane, publicate în întregime ori în extras. Blaj, 1902, Tipografia Seminarului Archidieceșan. Întreg volumul se estinde pe 498 + XIX, laolaltă 517 pagini, format de 8° mare. Înțiparea exterioară a considerabilului volum este foarte atrăgătoare; hărtia fină și tiparul frumos fac onoare tipografiei din Blaj, care a luat un avânt în timpul mai nou.

În „Prefață” autorul accentuează necesitatea literaturii naționale, cu deosebire a istoriei, „care se ne desvlească și lumineze trecutul în toate fazele, să ne pricepem prezentul și să ne îndrumăm în viitor”. Caracterizează apoi epoca, cu care se ocupă, și arată metodel cu e urmat în studiul seu, cum și isoarele din cari și-a scos materialul: arhivul metropoliei și biblioteca archidieceșană din Blaj, biblioteca Bruckenthal din Sibiu, colecțiunea Rosenfeld și Benigni, arhiva comitatului Făgăraș, arhiva statului și a curții din Viena. În cercetări a fost ajutat autorul de d-nii Aradului P. Bunea, N. Togan (Sibiu), Alex. Belle, protonotar (comit. Făgăraș), Dr. Tr. Val. Frențiu (Viena), Ioșif Sterea-Suluțiu (Sibiu), Nic. Iorga (București), Ioan Bianu (București), Ioan Boroș, canonic (Lugoj) și Vincențiu Babeș (Budapesta).

După tabla materiilor urmează expunerea istorică, în 29 capitole, pe 432 pagini.

Urmează apoi un „Adaus” pe 152 pagini cuprinzând documente foarte prețioase, și în fine „Indicele persoanelor și numelor geografice”, foarte folositor la volume așa de mari.

Opul acesta, care înseamnă un real progres pentru istoriografia română și un monument nou pentru eruditul autor, costă 4 coroane 50 bani (pentru România 5 lei) și se poate procura dela autor în Blaj, ori dela librăriile române din patrie.

Legiuirea țării noastre. Cunoștințe de drept constituțional. De Dr. Victor Onigor. Atragă atențiunea asupra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit la noi.

Prețul 1 cor., se capătă la autorul în Bistrița (Beszterce).

A apărut: „Geografie” pentru cl. II. gim. și reală de Dr. Ambrosiu Căpănu, profesor. Partea a II.: Europa, Asia și Africa. Blaj, 1902 Prețul 1 coroață.

Cuvântare ocașională la demolaria bisericii din Sibiu-cetate. A apărut și în broșuri frumoase cuvântarea ce a ținut-o. Rev. d. Dr. Miron E. Cristea, archidiacon, cu ocazia demolării vechii catedrale.

Tot de același autor a apărut și o altă broșură cu titlul „Cuvântare contra beției”.

Aceste două cuvântări merită a fi cetite de ori-cine și mai ales cea din urmă este o lectură folositoare pentru popor.

A apărut: „Istus Christos” cu cuvintele sfintei scripturi de Dr. Petru Barbu. Caransebeș, 1902. Editura proprie. Tipografia Diocesana. 176 pag. Prețul 2 cor. 50 bani.

„Răspătala păcătoșului”, piesă de Grăciun în trei acte. Prelucrată după A. Oppitz, de Ioan Baciu, preot în Șoimuș. Bistrița 1902. Tiparul tipogr. A. Baciu. Prețul unui exemplar 30 bani. 15 exemplare 1 cor. 80 bani.

„Isvorul Proceșiei” sau „Minunile dela Lourdes”, de Ioan Baciu, preot în Șoimuș. Bistrița 1902 Tiparul tipogr. A. Baciu. Prețul unui exemplar 20 bani. 10 exemplare 1 cor.

„Panegiricul imp. Traian (C. Plinius C. Secund.) Traducere din latinește de Aur. Moșoiu, prof. Ploiești. Tip. „Lumina” 1902. Prețul 1 leu.

„Tabelele și măsurile. Manual ajutător la învățătura, de A. Mințan, învăț. în Săn-Miclăușul-mare. Ed. III. Arad. Prețul 10 bani.

„Ein Vorschlag zur Reform der Handelsstatistik von Alois Pollak. Viena 1902.

Dreptul civil român. A apărut vol. II. din prețitul op. „Dreptul civil român” de dl. C. Nacu, profesor la universitatea din București. Volumul acesta pe o estindere de 910 pagini 8°, mare sub titlul: Despre succesiuni, despre donațiuni între vii și despre testamente, despre contracte sau convențiuni — cuprinde cele mai însemnate părți din dreptul privat. Dl. C. Nacu este cunoscut ca un jurisconsult de primul rang în România. Opul seu e tratat cu un mare aparat științific și practic. La fiecare pagină observăm exprimate în modul cel mai clar vederile savantului și praxa juridică de toate zilele. Recomandăm cu toată căldura juriștilor nostri procurarea acestui op de mare valoare pentru toți Românii, cari se interesează de știință și de justiția regalului român. Prețul vol. II. e 12 lei. Se află de vânzare la librăria I. V. Soescu, în București.

Romanțe și cântece de Heine. Traducere în versuri de St. O. Ioșif. București, edit. libr. H. Steinberg. Prețul 2 lei.

Higiene sau cartea sănătății, manual pentru școlile populare, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900. Prețul 30 bani.

A apărut: „Viața și operele lui Andreiu Murăgan”. Studiu istoric-literar de Dr. Ioan Rafiu, profesor la gimnasiul superior gr-cat. din Blaj. — Blaj 1900. Tipografia seminarului archid. 182 pagini 8° hărtie fină. Prețul 2 cor.

„Poesia idilică”. Studiu de estetică de Dr. Ioan Rafiu, profesor ordinar la gimnasiul superior gr-cat. din Blaj. — Blaj 1901. Tipografia seminarului archid. 78 pagini 8° mare, hărtie fină. Prețul 1 cor.

Poesii bădărești. Întruniri. De Victor Vlad Delamarina. Lugoj 1902. Ead. desp. Lugoj al „Asoc.” Prețul 30 bani.

Din „Biblioteca scriitorilor români”, ce apare în editura institutului de arte grafice „Minerva” în București, a apărut un nou volum, care cuprinde „Literatură populară” din scrierile inedite ale lui M. Eminescu. Sunt poesii populare și povesti în proză de toată frumusețea. Prețul 1 leu 50 bani.

„Idei politice naționale” de Lt-Colonel Gh. St. Tudoriu, oficer în retragere. Articoli publicati în diferite ziere sub pseudonimul „Veghetor”. — București Tipo-Litografia „Tiparul” Strada Covaci 11.

„Români buni și Români răi”, păreri împărțite asupra activității patriotice a „Ligei culturale” — de Ovid Densușianu articole publicate în „Revista Română, politică și literară” de vânzare la „Revista Română” Pasagiul Român 4. București. Prețul leu 1.50.

Pentru învățători. Cunoscutul ABC-dar: „Micul prietin al copiilor” adică „Cartea pentru învățarea scrierii și citirii de Silvestru Moldovan” a apărut la tipografia archidieceșană din Sibiu, în a doua ediție, revăzută și augmentată.

Acest abcd-ar compus după cel mai practic metod, este unul dintre cele mai bune manuale de acest fel, asupra căruiu atragem atenția învățătorilor. Prețul broșat 44 bani legat 50 bani. Se poate procura dela librăria archid. în Sibiu.

„Cântări liturgice” (Liturgia sf. I. Christosom) pentru cor de copii (3 voci) compusă de Timoteiu Popovici, o broșură de peste 20 pagini — legătură de lux — care cuprinde toate cântările și răspunsurile usitate atât la liturgia de Duminecă, cât și la praznic, cu axion și două priceșne, ear' ca adaos se mai află și axionul „Cuvine-se ou adevărate”, compus pe basa melodiei glasului al 4-lea pentru cor de bărbați. Cântările melodioase și ușoare ce se cuprind în această broșură, transpuse cu un ton mai sus, se pot cânta și cu cor de bărbați. Prețul lituriei este 3 cor. plus 20 bani porto (franco sub bandă).

Axionul pentru cor de bărbați se află și în ediție separată cu prețul de 60 bani plus 10 bani porto. Ambele se pot procura dela autor trimițând prețul înainte sau ou rambursă.

Tablouri românești.

La administrația „Tribunei” se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești: Portretul Metropolitului Andreiu baron de Șaguna . . cor. —40 Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu —40 Portretul profesorului Gregoriu Silagi —30 Prefectul Avram Ianou în frunța oștirii —40 Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului . . —30 Catedrala din Blaj —60

Mama sfântului Augustin, de Emil Bougaud episcop de Lavail (Franca), traducere de Salba. Cartea aceasta este tipărită în editura și ou cheltuiala dlui Dr. Elie Dăianu.

Salba — după cum spune dl. Dr. Dăianu — este pseudonimul ce și l-au ales la anul 1892 elevii români ai seminarului catolic din Budapesta, cari au făcut traducerea. — Dl. Dr. Dăianu a luat asupra-și editarea. Jumătate din venitul curat ce va rezulta, l'a menit pentru un scop național-bisericesc. — Prețul 3 coroane. De vânzare la autorul în Blaj.

Dicționar mitologic de Gavril Pop, canonic în Blaj. Patru broguri. Prețul fascicului ultim 20 bani. Întreg opul nelegat costă numai 1 cor. 45 bani ou portul-postal împreună. Opul acesta umple un gol foarte simțit la noi. Se estinde pe 294 pagini 8°, și se află de vânzare la autorul în Blaj. Recomandăm cu toată căldura această interesantă carte tuturor acolora, cari doresc să și desfășoare fantasia prin frumoasa lume a mitologiei antice.

A apărut 1. „Abodar” ilustrat pentru începători din anul prim. Ediția III. de Ioșif Moldovan și conșoții.

2. „Cartea de ceteră”, pentru elevii clasei II. de Iuliu Grosșoran și conșoții. Cărțile sunt aprobate de ven. consist. din Arad și Caransebeș. Se pot procura dela administrațiunea tipografică diocesane din Arad, ou prețul de 40 bani bucata. La 100 ex. se dă rabat 20%, sub sută 10%.

Moș Călin, novelă de Dorin. Budapesta, 1901. Tipografia L. Krammer, Csömör-ut 44. Prețul 20 bani.

Sociți în Sibiu.

La 15 Sept. n. 1902.

Hotel „Impăratul Romanilor”: Grof Teleky, Dragov; d-na Mien, Dr. Cornea, adv. Făgăraș; Mihail, vol. Orăștie; Dr. Radnay, secret. Meyers, Ilindy, Conrad, Sabloc, Budapesta; Cartianu on soția, șef de stație Oaracul; Moroiu, căp. București; Schlandt, fabr. Oravla; Mărașine, ing. Măgurele; Dresandl, librar Cioșereda; Kestler, locot. Langenfelder, com. Berlin; Dumitrescu, Rimnic; A. Ionescu, B. Ionescu, Ilieacu, Zlatina; Marcus, Gyula.

Hotel „Neurhter”: Herbay, cassar, Arad; Oerotny, subloc.

Hotel „Melișor”: Horac, căp. Murș-Ogorheiu; Strahaiann, arch. Oravla; Rosules, eon. Satulung; Essigmann ou soția, ospătar Făgăraș; Muntiu ou soția, not. Rătoș; Kunerth ou soția, notar Buză; Baroș, Sămbăta; Eremias, funcț. București; Comșa, com. Satulung; Popovici, I. Popovici, soții de prot. Vilagor; Florstedt, Arpașul-inf.; baron Vasilko, Viena; Suci, funcț. Rimnic; Beer, Alba-Iulia; Osiky, Kabdebo, com. Miercurea.

Hotel „Mihail”: Popescu, Ivan, com. Oravla; Mara, com. Regh.-săs.; baron Neheilm ou soția, ing. Berlin; Binder, funcț. Brașov; Fedonk, inv. Oprea-Cărligora; Wögenbauer, subloc. Biserica albă; d-na Henning, Malmer, eon. Bolcatis; Trifan, Blaj; Stochosa, București; A. Dejan, B. Dejan; Oona-Sibiului; Buttler, Viena.

Hotel „Central”: Bojanu, teol. Mândra; Albany, voluntar Abrud; Mathe, Dreștin.

Hotel „Habermann”: Gabrieli, preot Bendorf; Papin, Seiler, Alba-Iulia; Flegel, Mediaș; Kohut, pielar Sebeșul-săsesc.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohan. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Ioșif Marsoball.

